

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА**

Навчально - науковий інститут бізнесу і менеджменту

Кафедра організації виробництва, бізнесу та менеджменту

ЛОГВИНЕНКО Тетяна Олександрівна

УДК 338.439.4 : 633.854.78

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної (магістерської) роботи

**УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ
ВИРОБНИЦТВА ТА МЕНЕДЖМЕНТУ В
ГАЛУЗІ РОСЛИННИЦТВА**

спеціальності 073 «Менеджмент»

(освітньо-професійна програма «Менеджмент і адміністрування»)

Харків – 2019

Кваліфікаційна (магістерська) робота є рукописом.

Робота виконана в Харківському національному технічному університеті сільського господарства імені Петра Василенка Міністерства освіти і науки України.

Науковий керівник:

доктор економічних наук,
професор,
**Потишняк Олена
Миколаївна,**
Харківський національний
технічний університет
сільського господарства імені
Петра Василенка,
професор кафедри організації
виробництва, бізнесу та
менеджменту.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ

Актуальність теми. Ефективність виробництва – це один із основних показників функціонування будь-якого підприємства. Тому усі зусилля, які підприємства витрачають, спрямовані на підвищення ефективності виробництва.

Проблема підвищення рівня організації виробництва та менеджменту при вищезазначеному стані підприємства є актуальним питанням. Умови формування ринкових відносин в Україні, які характеризуються динамічністю зовнішнього та внутрішнього середовища, вимагають посилення уваги до питань економічної ефективності та прибутковості, прийняття управлінських рішень, визначення шляхів підвищення рівня підприємства та забезпечення його ефективного функціонування. У зв'язку з цим виникає необхідність в удосконаленні управління підприємства шляхом використання сучасних принципів менеджменту, маркетингу, забезпечення стратегічного підходу до їх діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вирішення проблеми підвищення економічної ефективності галузей сільського господарства та сільськогосподарського напрямку, зокрема, спрямоване на забезпечення зростання дохідності аграрних підприємств, підвищення конкурентоспроможності виробленої продукції на вітчизняному та світовому ринках, та в загальному підсумку – забезпечення сталого розвитку агропромислової сфери національної економіки країни. Традиційними для економічної науки є питання, присвячені підвищенню рівня організації сільськогосподарського виробництва та менеджменту. Цим питанням приділяли увагу багато вчених-економістів, з-

поміж яких варто виділити М.Ю. Коденську, К.В. Колузанова, А.А. Побережну та інші.

Питання підвищення ефективності виробництва та реалізації соняшнику висвітлені у численних вітчизняних і зарубіжних наукових працях. Аспекти формування менеджменту організації, ефективності вирощування соняшнику та визначення його місця на ринку сільськогосподарської продукції висвітлені в працях Г.Є. Мазнева, М.Й. Маліка, В.П. Галушко, П.Т. Саблука, В.Я. Месель-Веселяка та інших науковців.

Мета і задачі. Метою дипломної роботи є удосконалення організації виробництва та менеджменту в галузі рослинництва (на матеріалах ПП ПАФ «Злагода» Борівського району Харківської області).

Мета дослідження обумовила постановку і шляхи вирішення наступних завдань:

- провести економічну діагностику ресурсного потенціалу, виробничої та фінансової діяльності підприємства, рівня його конкурентоспроможності;
- визначення чинників зростання ефективності підприємства;
- розробка заходів щодо удосконалення організації виробництва та менеджменту;
- удосконалення та обґрунтування технології вирощування соняшнику для забезпечення підвищення економічної ефективності та прибутковості напруму.

Об'єктом дослідження є процес удосконалення організації виробництва та менеджменту в галузі рослинництва, зокрема при виробництві соняшнику.

Інформаційна база: матеріали Міністерства аграрної політики України, Державної служби статистики України, головних управлінь статистики, в також нормативні акти, періодичні видання, довідники, підручники, посібники, методичні вказівки, монографії,

фінансова та статистична звітність досліджуваного господарства за 2016 – 2018 рр.

Теоретичною та методологічною основою дослідження була діалектична теорія та системний підхід щодо вивчення явищ і процесів в економіці, теоретично-методичні положення вітчизняних та зарубіжних дослідників-економістів з теми магістерської роботи.

Для реалізації завдань дослідження були використані абстрактно-логічний, монографічний, метод системного аналізу, розрахунково-конструктивний, порівняння та інші методи.

Елементи наукової новизни та їх практичне значення

полягає в теоретичному та методичному обґрунтуванні та практичному опрацюванні напрямів та шляхів удосконалення організації виробництва та менеджменту в галузі рослинництва, зокрема при виробництві соняшнику. А саме:

удосконалено:

- розроблено заходи щодо удосконалення організації виробництва соняшнику та менеджменту на підприємстві через визначення чинників зростання ефективності;

набуло подальшого розвитку:

- проаналізовано наукові підходи щодо трактування поняття «ефективність» та узагальнено економічну сутність цього поняття;

- визначено резерви зниження витрат на виробництво соняшнику як основного чинника збільшення прибутковості продукції.

Апробація результатів роботи. Апробація результатів дослідження була викладена у наукових публікаціях: 1) «Тенденції експорту української соняшникової олії і шроту у 2018/19 МР», яка

представлена у Віснику студентського наукового товариства навчально-наукового інституту бізнесу і менеджменту Харківського національного технічного університету сільського господарства та 2) «Теоретичні засади підвищення ефективності операційної діяльності підприємства», яка була представлена на II Всеукраїнській конференції «Актуальні питання сучасної економічної науки» (м. Полтава, ПДДА).

Обсяг дипломної роботи: дипломна робота написана на 102 сторінках, були проведені розрахунки в 16 таблицях, приведено 5 рисунків.

Список використаної літератури налічує 60 літературних джерел.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ДИПЛОМНОЇ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

У першому розділі «Теоретичні основи управління ефективністю виробництва у рослинництві» розглянуто: економічну сутність категорії «ефективність виробництва»; основні тенденції розвитку ринку соняшнику в Україні; місце України на світовому ринку олійних культур.

У другому розділі «Організаційно-економічна характеристика досліджуваного підприємства» розглянуто: організаційну характеристику підприємства; ефективність використання земельних, трудових, матеріальних та фінансових ресурсів підприємства; економічну ефективність виробництва та реалізації соняшнику.

У третьому розділі «Підвищення ефективності управління виробництвом в рослинництві» розглянуто: основні напрямки підвищення економічної ефективності

виробництва соняшнику; розробка та обґрунтування заходів щодо вдосконалення організації виробництва на підприємстві; розрахунок економічної ефективності від запропонованих заходів.

ВИСНОВКИ

В першому розділі роботи проаналізовано сутність категорії «ефективність», та визначено, що економічна ефективність характеризує економічний стан будь-якого підприємства, а саме чи підприємство є рентабельним, наскільки забезпечене основними фондами, та чи праця робітників є ефективною. При цьому використовуються різного роду показники ефективності.

У другому розділі роботи проведено розгорнутий аналіз досліджуваного підприємства, основною галуззю якого є рослинництво.

Підприємство забезпечує робочі місця і дає змогу персоналу зростати у своїх кваліфікаційних здібностях. Досліджуване господарство достатньо забезпечене основними виробничими фондами, за допомогою яких здійснюється повноцінна та ефективна діяльність для отримання максимального результату.

Переважну частку – 80,4 % - в структурі товарної продукції сільськогосподарського виробництва займає соняшник. Дохід від його реалізації у 2018 Друге місце з часткою 18,74 % належить виробництву пшениці озимої. В невеликій кількості вирощують також кукурудзу на зерно та ярий ячмінь.

Досліджуване підприємство має поглиблену спеціалізацію (коефіцієнт спеціалізації – 0,71); виробничий тип – соняшниківницький.

Аналіз показників розміру і відтворення свідчить, що сільськогосподарське підприємство має розширений

інтенсивний тип відтворення. Коефіцієнт співвідношення індексу росту капіталовіддачі та авансового капіталу становить 1,4.

Динаміка показників інтенсифікації виробництва у сільськогосподарському підприємстві позитивна. Показники ефективності інтенсифікації також мають позитивну динаміку. Так, розмір валової продукції сільського господарства в розрахунку на 100 га сільськогосподарських угідь збільшився за досліджуваний період на 37 %, на в розрахунку на 1 середньооблікового працівника – на 31 %

Показники рентабельності і норми прибутку демонструють спадну динаміку. Так, показник сукупної рентабельності склав у 2018 р. 24,6 %, а показник норми прибутку – 13,1 %.

У ПП ПАФ «Злагода» за період 2016 – 2018 років площа посівів під соняшником значно розширилась – з 737 га до 1340 га, або на 82 %. Урожайність соняшнику мала спадну динаміку: зменшилась з 59 ц/га у 2016 р до 50,4 ц/га у 2018 р., або на 14,6 %. Значне розширення площі посівів зумовило зростання валового збору на 55,2 % - з 43483 ц до 67483 ц. Відбулося також збільшення обсягів реалізації – на 31,7 %.

За досліджуваний період відмічене значне зростання показників виробничої та повної собівартості – на 189,3 та 218,2 % відповідно. Показники склали у 2018 р. відповідно 312,4 та 296,8 грн/ц. однак, ціна реалізації при цьому зросла лише на 34,4 % та складала у 2018 р 986 грн/ц, що забезпечило прибуток на 1 ц продукції на рівні 689,6 грн, та на 1 га – 34,7 тис.грн.

Рівень товарності соняшнику у 2018 р становив 107,4 %, що дозволило забезпечити рентабельність 232,3 %. Вато зазначити, що за досліджуваний період

показник рентабельності галузі зменшився майже в три рази.

Забезпечення стабільних показників вимагає налагодження системи планування і прогнозування витрат, урожайності, розподілення отриманого врожаю, адже саме стратегічне прогнозування і планування дозволяє здійснити позитивні зрушення в економічному стані сільськогосподарських підприємств.

Одним із головних шляхів підвищення ефективності виробництва соняшнику в підприємстві є покращення використання земельних ресурсів та забезпечення приросту урожайності.

За досліджуваний період в господарстві простежується спадна динаміка показника урожайності соняшнику. При цьому динаміка показника собівартості культури має тенденцію до стрімкого зростання: якщо у 2014 р показник становив 100 грн/ц, то у 2018 р. – 312,4 грн/ц. Прибуток на 1 га посівів соняшнику також має спадну динаміку: у 2014 р. – 38837,5 грн, у 2016 р. – 37773,8 грн, а у 2018 р. - 34711,9грн/га.

Значна частка структурі собівартості соняшнику у 2018 р. належить паливо-мастильним матеріалам. Тому необхідний перегляд технологічної карти та збалансування витрат виробництва. Особливу увагу слід приділити засобам захисту рослин.

Урожайність соняшнику при запропонованій технології складе 59 ц/ га. Таким чином, з площі 1340 га планується одержати урожай 79060 ц, що на 11524 ц більше фактичного обсягу виробництва. це за

У структурі витрат згідно запропонованої технології найбільшу величину займають засоби захисту рослин – 24,9 %, мінеральні добрива – 23,2 % та амортизаційні відрахування – 9,8 %. Таким чином, при впровадженні запропонованої технології вирощування соняшнику

виробнича собівартість 1 ц у досліджуваному господарстві складе 302 грн.

Впровадження заходів щодо вдосконалення організації виробництва може економічний, науково-технічний, соціальний та екологічний ефект.

Прибуток від запропонованих змін при існуючій технології розраховано на рівні 54077 тис. грн, що на 19 % більше одержаного у 2018 р.

Запропоновані зміни мають забезпечити рентабельність виробництва соняшнику 226,5 %, що на 10,9 відсоткових пункти більше фактичного показника.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

1. Логвиненко Т.О. Тенденції експорту української соняшникової олії і шроту у 2018/19 МР. Вісник студентського наукового товариства навчально-наукового інституту бізнесу і менеджменту Харківського національного технічного університету сільського господарства: збірник наукових праць. Харків: ХНТУСГ, 2019. Вип. 1. С.48 - 51.

2. Логвиненко Т.О, Проценко Д.В., Падусенко А.О. Теоретичні засади підвищення ефективності операційної діяльності Актуальні питання сучасної економічної науки : матеріали ІІ Всеукраїнської конференції Полтава : ПДДА, 2019.

АНОТАЦІЯ

Логвиненко Т.О. «Удосконалення організації виробництва та менеджменту в галузі рослинництва».

У кваліфікаційній (магістерській) роботі розглянуті питання удосконалення організації виробництва та менеджменту в галузі рослинництва в аграрному підприємстві, яке спеціалізується на виробництві соняшнику. В роботі проаналізовано сутність категорії «ефективність», визначено основні тенденції розвитку ринку соняшнику. Розроблено та обґрунтовано заходи щодо вдосконалення організації виробництва на підприємстві.

Ключові слова: ефективність, ефект, організація виробництва, рентабельність, прибуток.

SUMMARY

Logvinenko TO "Improvement of the organization of production and management in the field of crop production".

The qualification (master's) work deals with the issues of improving the organization of production and management in the field of crop production in agrarian enterprise that specializes in sunflower production. The essence of the category "efficiency" is analyzed in the work, the main tendencies of development of the sunflower market are determined. Measures to improve the organization of production at the enterprise are developed and substantiated.

Keywords: efficiency, effect, production organization, profitability, profit.

Комп'ютерний набір і верстка
Т.О. Логвиненко

Підп. до друку 05.02.2018. Формат 60x84 1/16.
Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman. Друк
офсетний.
Ум. друк. арк. 0,9. Обл.-вид.арк.0,9. Тираж 10 прим.
Замовлення № __

Надруковано в КП «Міська друкарня»
61002, м. Харків, вул. Алчевських, 44
Свідоцтво про державну реєстрацію:
серія ДК № 3613 від 29.10.2009р.